

Sygn. akt I C 1250/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Joanna Karczewska

Protokolant: Maciej Rudaś

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2015 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

przeciwko Skarbowi Państwa Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w W.

o zapłatę

I. zasądza od Skarbu Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 23.165,62 zł (dwadzieścia trzy tysiące sto sześćdziesiąt pięć złotych i 62/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. ustala, że koszty postępowania w sprawie ponoszą powód 45 %, natomiast pozwany 55 %, co do których szczegółowego wyliczenia dokona referendarz sądowy po uprawomocnieniu się orzeczenia.

3Sygn. Akt I C 1250/14

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 13 grudnia 2012 r. **powód (...) Sp. z o.o. w P.** wniosła o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w W. kwoty 41.779,89 zł wraz odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 8.10.2010 r. zawarł umowę podwykonawczą z konsorcjum wskazanych firm reprezentowanych przez (...) Oddział w Polsce (zwanym dalej (...)), której przedmiotem było powierzenie powodowi wykonania robót budowlanych przy przebudowie infrastruktury telekomunikacyjnej w związku z budową odcinków autostrady (...). (...) realizował budowę na podstawie kontraktu z inwestorem, którym był strona pozwana. Powód podniósł, że realizując zobowiązania podjęte w ramach umowy wybudował i doprowadził do pomyślnego odbioru część z powierzonych umową zadań, w związku z czym wystawił 5 faktur VAT szczegółowo opisanych w pozwie. Terminy płatności faktur zostały ustalone zgodnie z par. 5 ust. 7 Umowy podwykonawczej, tj. 30 dni od daty ich otrzymania przez (...). Pismem z dnia 16 czerwca 2011 r. pozwany - inwestor poinformował powoda (podwykonawcę) o wypowiedzeniu kontraktu generalnemu wykonawcy – (...)’owi, oświadczając jednocześnie, iż nie będzie się uchylać od solidarnej odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane na podstawie art. 647⁽¹⁾ § 5 k.c. Z uwagi na nieuregulowanie całości należności objętej fakturami przez (...), powód

wezwał pozwanego do zapłaty 434.507,96 zł brutto (uwzględniającej częściowe wcześniejsze płatności w łącznej kwocie 194.432,39 zł) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od upływu poszczególnych terminów płatności do dnia zapłaty, wyznaczając pozwanemu dodatkowy 14 – dniowy termin od otrzymania wezwania. Pozwany potwierdził otrzymanie wezwania w dniu 9 marca 2012 r. a więc dodatkowy termin upłynął w dniu 23 marca 2012 r. W dniu 20 marca 2012 r. strona pozwana uiszczyła na rzecz powoda całą należność główną w wysokości 434.507,96 zł bez uwzględnienia roszczenia odsetkowego. W związku z powyższym powód wezwał go do zapłaty odsetek ustawowych od upływu płatności faktur do dnia zapłaty tj. w sumie 41.779,89 zł, wyznaczając dodatkowy termin 10 dni. GDDKiA nie dokonała żądanej zapłaty. /pозew, k. 5-9, pismo k. 53/.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym z dnia 20 lutego 2013 r. Referendarz Sądowy uwzględnił żądanie pozwu w całości /nakaz zapłaty, k.56/.

Od powyższego nakazu zapłaty sprzeciw wniósł **pozwany Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad w W.**, zaskarżając go w całości. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany GDDKiA potwierdził, iż powód był zatwierdzonym przez inwestora podwykonawcą robót budowlanych w zakresie autostrady (...) od S. do K. realizowanych przez Konsorcjum (...) oraz, że zgodnie z art. 647¹ k.c. zapłacił powodowi należne mu wynagrodzenie. Pozwany podniósł, że z pozwu i dołączonych do niego dokumentów jasno wynika, że pozwany w terminie wywiązał się z zapłaty w/w wynagrodzenia. W ocenie pozwanego, przepis art. 647¹ § 5 k.c. przewiduje jedynie solidarną odpowiedzialność inwestora za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Nie rozciąga się to na odpowiedzialność z tytułu odsetek za opóźnienie. Zdaniem pozwanego, inwestor ponosi odpowiedzialność za ewentualne własne opóźnienie w spełnieniu świadczenia, a to powinno być oceniane zgodnie z art. 455 k.c. Pozwany nie ponosi odpowiedzialności za terminową zapłatę wynagrodzenia przez wykonawcę, za którego pozwany zapłacił dług. Wynika to z art. 371 k.c., a także z art. 649¹ k.c. w zw. z art. 649¹ - 649⁴ k.c. Te przepisy określają zasady zabezpieczenia terminowej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy od generalnego wykonawcy. Dopiero wystąpienie w sprawie przesłanek wskazanych w art. 455 k.c. w zw. z art. 647¹ § 5 k.c. uprawniałoby powoda do dochodzenia od pozwanego odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie. Zdaniem pozwanego, w niniejszej sprawie nie może być to termin wcześniejszy niż 24 marca 2012 r., zaś pozwany uregulował należność w dniu 20 marca 2012 r. /sprzeciw, k. 59-61/

W piśmie z dnia 15 kwietnia 2013 r. (przedłożonym na rozprawie z dnia 16 kwietnia 2013 r.) strona powodowa wskazała, iż ewentualnie w razie nie uwzględnienia przez Sąd stanowiska wskazane w treści pozwu z dnia 12.12.2012 r. w zakresie żądania zapłaty przez pozwanego kwoty z tytułu odsetek ustawowych wyliczonej od upływu terminu płatności poniższych faktur i w świetle przedstawionych okoliczności uznał, że naliczenie odsetek z tytułu nieterminowych płatności mogłoby być zasadne wyłącznie wskutek dokonanego przez wierzyciela - powoda wystąpienia o zapłatę wprost do inwestora i bezskutecznego upływu „niezwłocznego” terminu do spełnienia świadczenia (zgodnie z dyspozycją art. 455 k.c.), powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 38.107,96 zł wynikającej z naliczenia odsetek ustawowych od należności głównych objętych poniższymi fakturami i przyjętego jako wystarczającego (nie powodującego zbędnej zwłoki) terminu do ich uregulowania przez pozwanego - 7 (siedmiu) dni od złożenia inwestorowi stosownego Wystąpienia o zapłatę wierzytelności, tj. w odniesieniu do faktur nr: (...) z dnia 25.05.2011 na kwotę brutto 191.401,02 zł, wniosek o zapłatę złożony pozwanej w dniu 20.06.2011, termin płatności dla inwestora minął 27.06.2011, kwota łącznych odsetek 13.429,18 zł; (...) z dnia 10.06.2011 na kwotę brutto 133.743,57 zł, wniosek o zapłatę złożony pozwanej w dniu 27.07.2011, termin płatności inwestora minął 03.08.2011, kwota łącznych odsetek 3.542,20 zł; (...) z dnia 14.06.2011 na kwotę brutto 87.537,17 zł, wniosek o zapłatę złożony pozwanej w dniu 27.07.2011, termin płatności inwestora minął 03.08.2011, kwota odsetek 7.202,03 zł, (...) z dnia 27.06.2011 na kwotę brutto 39.795,41 zł, wniosek o zapłatę złożony pozwanej w dniu 11.08.2011, termin płatności inwestora minął 18.08.2011, kwota odsetek 3.061,52 zł; (...) z dnia 29.07.2011 na kwotę brutto 176.463,18 zł, wniosek

o zapłatę złożony pozwanej w dniu 23.09.2011, termin płatności inwestora minął 30.09.2011, kwota odsetek 10.873,96 zł.

W piśmie tym strona powodowa ponadto wskazywała, że powód był na bieżąco informowany o opóźnieniach w realizacji zobowiązań (...) względem (...) Sp. z o.o., w wyniku których skierowane zostały do pozwanego jako inwestora wezwania ze strony powoda do spełnienia świadczenia oraz pozwany był świadomy wstrzymania realizacji świadczeń na rzecz podwykonawców. Powód podnosił także, że nie można zgodzić się z twierdzeniami pozwanego, że zrealizował dochodzoną wierzycelność niezwłocznie po wezwaniu z dnia 7.03.2012 r., gdyż pierwsze wezwania były kierowane już we wrześniu 2011 r. W uzasadnieniu swojego stanowiska strona powodowa wskazała także, iż procedura weryfikacyjna oraz warunki od spełnienia których zależała zgoda pozwanego na zapłatę wynagrodzenia za wykonane prace, były nakierowane jedynie na wydłużenie okresu zapłaty, wykorzystując swoją dominującą pozycję. /pismo, k. 69-88/

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt I C 658/13 Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie oddalił powództwo w całości. W treści pisemnego uzasadnienia wskazał, iż na podstawie art. 207 par 6 k.p.c. pominął dowody i twierdzenia wskazane w piśmie powoda z dnia 15 kwietnia 2013 r. /k.69-88/ jako spóźnione, gdyż sprawa została wniesiona po wejściu w życie nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego obowiązującej od dnia 3 maja 2012 r. Ponadto wskazał, iż Sąd podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2011 r. IV CSK 293/10 (lex nr 1111016), zgodnie z którym art. 647⁽¹⁾ § 5 k.c. statuuje ustawową bierną solidarność o charakterze gwarancyjnym w postaci odpowiedzialności ex lege za cudzy dług, co jest odstępstwem od zasady prawa obligacyjnego, zgodnie z którą skuteczność zobowiązań umownych ogranicza się do stron zawartego kontraktu wynikająca z w.w. przepisu jest swoistą odpowiedzialnością subsydiarną w tym sensie, iż realizuje się ona przede wszystkim w momencie, w którym swojego zobowiązania wobec podwykonawcy nie wykona generalny wykonawca. Regulacja omawianego przepisu nie oznacza, że inwestor odpowiada solidarnie za terminową zapłatę przez generalnego wykonawcę wynagrodzenia należnego podwykonawcy. Zgodnie z treścią przepisu art. 647⁽¹⁾ § 5 k.c. inwestor ponosi solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Ponieważ odpowiedzialność inwestora, jak wcześniej wskazano, ma charakter wyjątkowy, nie podlega interpretacji rozszerzającej. Pozwany ponosił, zatem odpowiedzialność jedynie za zapłatę wynagrodzenia, ale nie za odsetki za opóźnienie z tytułu nieterminowej wypłaty wynagrodzenia przez wykonawcę. Było to bowiem opóźnienie wykonawcy, a nie opóźnienie inwestora. /wyrok SR, 229, uzasadnienie, k. 238-246/

Na skutek apelacji wniesionej przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2014 roku w sprawie o sygn. akt V Ca 2494/13 Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla Warszawy – Woli w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy w Warszawie wskazał, że wbrew tezm Sądu Rejonowego powód nie uchylił art. 207 k.p.c. W ocenie Sądu (...) Sp. z o.o. wniósł pozew uzasadniający wydanie nakazu zapłaty, a następnie w ciągu 6 dni od doręczenia sprzeciwu od nakazu zapłaty, przedstawił kolejne dowody w odpowiedzi na twierdzenia zawarte w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Zatem odmowa przeprowadzenia dowodów zawartych w piśmie procesowym złożonym na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2013 r. skutkowałą nie rozpoznaniem przez Sąd Rejonowy istoty sprawy. Sąd Okręgowy nie podzielił także, jako odosobnionego poglądu wynikającego z orzeczenia Sądu Najwyższego powołanego przez Sąd Rejonowy dotyczącego zakresu odpowiedzialności solidarnej inwestora za zapłatę wynagrodzenia należnego podwykonawcy. Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że odpowiedzialność solidarna inwestora z wykonawcą dotyczy zarówno długu głównego, jak i odsetek. Zatem jedyną kwestią problematyczną jest określenie chwili, od której takie odsetki się nalezać, co miało być przedmiotem roztrząsania przez Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy /wyrok SO k. 305, uzasadnienie k.306-315/

W dalszym toku postępowania w odpowiedzi na pismo z dnia 15 kwietnia 2013 r. strona pozwana wskazała, że w związku odstąpieniem od umowy z generalnym wykonawcą, Inwestor był zmuszony do podjęcia licznych działań związanych z napływem zgłoszeń opartych na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. przez innych podwykonawców. Konieczne

zatem było zweryfikowanie zakresu robót, ich zgodności z umowami o podwykonawstwo oraz ustalenie czy i w jakim zakresie roszczenia podwykonawców zostały zaspokojone przez Konsorcjum (...). Działania te wymagały wnikliwej analizy złożonych dokumentów przez pracowników oraz inspektorów nadzoru, a co za tym idzie działania te nie mogły skutkować zaspokojeniem roszczeń powoda w trybie natychmiastowym po otrzymaniu wezwania. W kwestii zarzutów dotyczących niepotrzebnego procesu weryfikacji wskazał, iż takie stanowisko powoda jest bezzasadne. Zakres robót był co prawda badany przez niego ale jedynie z punktu widzenia wymagań określonych w Kontrakcie Głównym nie zaś umowy o podwykonawstwo, która może obejmować także roboty na które Inwestor nie wyraził zgody /pismo, k. 337-339/

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 października 2010 r. została zawarta umowa podwykonawcza pomiędzy konsorcjum firm w składzie: (...) z siedzibą w P., (...) z siedzibą w S., (...) z siedzibą w L., (...) sp. z o.o. w W., reprezentowanym przez lidera(...)zwanym (...) jako (generalnym wykonawcą) a **spółką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.** (podwykonawca), której przedmiotem było powierzenie wykonania (...) sp. z o.o. robót budowlanych przy przebudowie infrastruktury telekomunikacyjnej w związku z budową odcinków autostrady (...) S. - K.. (...) realizował budowę autostrady na podstawie kontraktu zawartego z inwestorem Skarbem Państwa – Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad w dniu 28 września 2009 r. (...) zobowiązał się wobec (...) sp. z o.o. w P. do zapłaty zatwierdzonej kwoty w terminie płatności 30 dni od dnia otrzymania przez (...) prawidłowo wystawionej faktury przez (...) sp. z o.o. - § 5 ust 7 umowy. Na odcinku autostrady (...) od S. do K. powodowa spółka była jedyną firmą, która zajmowała się przebudową infrastruktury telekomunikacyjnej, a dokładniej usuwaniem kolizji telekomunikacyjnych. Zakres robót budowlanych innych podwykonawców dotyczył innego rodzaju robót przy budowie autostrady /odpis umowy z dnia 08.10.2010 r. k. 27- 34, okoliczność bezsporna/.

Zamawiający Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zatwierdził powodową spółkę jako podwykonawcę. Powód (...) sp. z o.o. wykonał prace wynikające z umowy podwykonawczej oraz wystawił wykonawcy (...)’owi) 5 faktur VAT: - faktura numer (...) na kwotę 191.401,02 zł, którą (...) odebrał 25 maja 2011 r. /k.37/,

- faktura numer (...) na kwotę 133 743,57 zł, którą (...) odebrał 10 czerwca 2011 r. /k.38/,

- faktura numer (...) na kwotę 87 537,17 zł, którą (...) odebrał 15 czerwca 2011 r. /k.39/,

- faktura numer (...) na kwotę 39 795,41 zł, którą (...) odebrał 27 czerwca 2011 r. /k.40/,

- faktura numer (...) na kwotę 176 463,18 zł, którą (...) odebrał 2 sierpnia 2011 r. /k.41/,

/okoliczności bezsporne, faktury k. 37-41/

Skarb Państwa - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w W. pismem z dnia 16 czerwca 2011 r. poinformowała (...) sp. z o.o. w P. o tym, że w dniu 13 czerwca 2011 r. poinformował Konsorcjum firm – (...), iż z dniem 27 czerwca 2011 r. z przyczyn leżących po stronie wykonawcy odstępuje od kontraktu „Projekt i budowa autostrady (...) S. – K.”. W piśmie podano, że wykonawca zobowiązany jest opuścić plac budowy oraz dostarczyć Inżynierowi Kontraktu dokumentację i wszelkie dobra. Ponadto wskazano, że ze względu na to, iż (...) Sp. z o.o. jest zatwierdzonym przez zamawiającego podwykonawcą robót, to zamawiający w przypadku gdy spełnione zostaną przesłanki i wymogi przedstawione na spotkaniu w dniu 2 czerwca 2011 r. nie będzie uchylał się od obowiązku solidarnej odpowiedzialności z tytułu wykonanych i odebranych robót na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. W celu uznania zgłoszonych roszczeń zamawiający wezwał podwykonawcę do złożenia dokumentów:

1) umowy z wykonawcą, której projekt został zatwierdzony przez zamawiającego,

2) wystawionych przez podwykonawcę faktur VAT zaakceptowanych przez wykonawcę,

- 3) dokumentów potwierdzających wykonanie i odbiór fakturowanych robót (np. tabele elementów rozliczeniowych, protokoły odbioru zatwierdzone przez wykonawcę i inżyniera nadzoru),
- 4) potwierdzenia wystąpienia do wykonawcy z żądaniem zapłaty wraz z oświadczeniem wykonawcy o odmowie zapłaty całości lub części należnego wynagrodzenia lub oświadczeniem podwykonawcy, że nie otrzymał należnego mu wynagrodzenia od wykonawcy, zgodnie z łączącą strony umową w terminie wskazanym w wezwaniu do zapłaty,
- 5) poświadczono notarialnie oświadczenia wykonawcy, że kwota niezapłaconej faktury jest należna wykonawcy,
- 6) oświadczenia podwykonawcy, iż w chwili dokonania zapłaty wierzytelności przez zamawiającego nie będzie on dochodził swoich wierzytelności od wykonawcy ani żadnego innego podmiotu.

W treści pisma Skarb Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w W. wskazał procedurę weryfikacji z której wynikało, iż po otrzymaniu ww. kompletu dokumentów (od punktu 1-6), Inżynier Kontraktu oraz Kierownik Projektu zweryfikuje ww. materiały oraz przekaze informację na temat ich poprawności Centrali (...). Zamawiający następnie wystosuje do wykonawcy – firmy (...) ostateczne wezwanie do zapłaty należnej podwykonawcy kwoty. Wobec nie odniesienia się Wykonawcy do ww. żądania zapłaty, GDDKiA uiszcza należności z tytułu Państwa roszczenia. /pismo, k. 35-36, zeznania K. M., k. 443-446/

W piśmie tym Inwestor (pozwany) nie wskazał jednoznacznie jak długo zajmie procedura weryfikacji złożonych przez podwykonawców dokumentów warunkująca wypłatę należności wynikających z przedłożonych faktur. /zeznania E. B., k. 386-389, D. Z., k. 389-391, P. G., k. 430-431, pismo z dnia 16.06.2011 r. k. 35-36/.

Na spotkaniu z podwykonawcami w dniu 17 czerwca 2011 r. pozwany wskazał jako orientacyjny czas rozpoznania przedmiotowych wniosków o wypłatę na 60 dni od dnia złożenia kompletu dokumentów /wydruk z wiadomości e-mail, k. 417, zeznania świadka P. G. k. 430-431/.

W odniesieniu do pierwszego wniosku o płatność, to pismem z dnia 18 lipca 2011 r. GDDKiA potwierdziła powodowi, iż w dniu 20 czerwca 2011 r. wpłynął wniosek powoda dotyczący zapłaty należności z Faktury nr (...) z dnia 25.05.2011 r. **na kwotę 191.401,02 zł**. Wniosek powyższy został uzupełniony przez powoda o niezbędne dokumenty (wskazane w treści pisma z dnia 16 czerwca 2011 r.) w dniu 6 lipca 2011 r., tj. w dniu jego odbioru przez pozwanego. Wniosek wraz kompletem dokumentów został skierowany przez GDDKiA do Inżyniera Kontraktu w dniu 11 lipca 2011 r., który zatwierdził go jako prawidłowy w dniu 23 sierpnia 2011 r. Ostateczne zatwierdzenie faktury przez pozwanego miało miejsce w dniu 29 sierpnia 2011 r. Mimo to w dniu 5 września 2011 r. pozwany dokonał jedynie częściowej wpłaty z Faktury nr (...) w wysokości 68.987,10 zł tj. Wypłata tej kwoty nastąpiła po upływie 60 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku przez powoda pozwanemu. Pozostała część roszczenia w kwocie 122.413,92 zł została uregulowana przez pozwanego dopiero w dniu 20 marca 2012 r., bez wyjaśnienia przez pozwanego przyczyn opóźnienia w zapłacie pozostałej kwoty wynikającej z faktury /pismo, k. 94; pismo wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 96, pismo potwierdzające skierowanie do Inżyniera Kontraktu, k. 452, pismo zatwierdzające przez GDDKiA, k.365/

W odniesieniu do drugiego wniosku o płatność, to pismem z dnia 26 lipca 2011 r. GDDKiA potwierdziła, że w dniu 20 czerwca 2011 r. wpłynął wniosek powoda dotyczący Faktury nr (...) z dnia 10.06.2011 r. **na kwotę 133.743,57 zł**. Wniosek został uzupełniony przez powoda o brakujące dokumenty w dniu 25 sierpnia 2011 r., zaś potwierdzony przez Inżyniera Kontraktu w dniu 31.01.2012 r. Pozwany w dniu 5 października 2011 r. zapłacił częściowo roszczenie z ww. faktury w kwocie 125.445,29 zł. Od złożenia kompletnego wniosku do wypłaty przez pozwanego części należności wynikającej z faktury upłynęło – 42 dni. Pozostała część roszczenia w kwocie 8.298,28 zł pozwany wypłacił dopiero w dniu 20.03.2012 r., bez wyjaśnienia przyczyn opóźnienia w płatności /pismo, k 97, pismo potwierdzające uzupełnienie wniosku, k. 168, potwierdzenie przez Inżyniera Kontraktu, k. 453, odpis wyciągu z konta bankowego, k. 42-43/.

W odniesieniu do trzeciego wniosku o płatność, to pismem z dnia 26 lipca 2011 r. GDDKiA potwierdziła, że w dniu 20 czerwca 2011 r. wpłynął wniosek powoda dotyczący Faktury nr (...) z dnia 14.06.2011 r. **na kwotę 87.537,17 zł**. Wniosek został uzupełniony przez powoda w dniu 25 sierpnia 2011 r., zaś potwierdzony przez Inżyniera Kontraktu

w dniu 31.01.2012 r. Pozwany w dniu 20 marca 2012 r. zapłacił na rzecz powoda w całości kwotę wynikającą z ww. faktury. Termin 60 dni od daty złożenia kompletnego wniosku przez powoda upłynął w dniu 24.10.2011 r. /pismo, k 97, pismo potwierdzające uzupełnienie wniosku, k. 168, potwierdzenie przez Inżyniera Kontraktu, k. 453, odpis wyciągu z konta bankowego, k. 42-43/

W odniesieniu do czwartego wniosku o płatność, to pismem z dnia 10 sierpnia 2011 r. powód wystąpił do pozwanego z wnioskiem o wypłatę roszczenia wynikającego z Faktury nr (...) z dnia 27.06.2011 r. **na kwotę 39.795,41 zł**. Wniosek został uzupełniony o niezbędne dokumenty przez powoda w dniu 25 sierpnia 2011 r., zaś potwierdzony przez Inżyniera Kontraktu dopiero w dniu 31.01.2012 r. Pozwany w dniu 20 marca 2012 r. zapłacił pozwanemu całą należność wynikającą z powyższej faktury. Termin 60 dni od złożenia kompletnego wniosku przez powoda pozwanego upłynął w dniu 24.10.2011 r. /pismo, k 145, pismo potwierdzające uzupełnienie wniosku, k. 146, potwierdzenie przez Inżyniera Kontraktu, k. 453/

W odniesieniu do piątego (ostatniego) wniosku o płatność, to pismem z dnia 23 września 2011 r. pozwany wniósł do powoda wniosek o wypłatę roszczenia z Faktury nr (...) z dnia 29.07.2011 r. **na kwotę 176.463,18 zł**. Wniosek ten jako kompletny nie podlegał procedurze uzupełnienia przez powoda o żadne dokumenty. Wniosek ten został zatwierdzony przez Inżyniera Kontraktu dopiero w dniu 31.01.2012 r. Pozwany w dniu 20 marca 2012 r. zapłacił pozwanemu należność z ww. faktury. Termin 60 dni od złożenia kompletnego wniosku upłynął zatem w dniu 22.11.2011 r. /pismo, k 190, potwierdzenie przez Inżyniera Kontraktu, k. 453/.

W związku z brakiem płatności ze strony pozwanego, po tym jak wnioski o płatność zostały uzupełnione przez powoda o brakującą dokumentację, powód ustalił wysokość niezapłaconych mu faktur i pismem z dnia 7 marca 2012 r. wezwał Skarb Państwa - Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad do zapłaty wynikającej z faktur niewypłaconej kwoty 434.507,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od upływu poszczególnych terminów płatności faktur do dnia zapłaty - w terminie 14 dni od doręczenia wezwania. Wskazana wierzytelność wynikała z :

- faktury VAT: na kwotę 191 401,02 zł, z terminem płatności z dnia 25.06.2011 r., w dniu 05.09.2011 zapłacona częściowo w wysokości 68.987,10 zł – do zapłaty pozostała kwota 122.413,92 zł;
- faktury VAT: na kwotę 133.743,57 zł, z terminem płatności z dnia 10.07.2011 r. w dniu 05.10.2011 zapłacona częściowo w wysokości 125.445,29 zł – do zapłaty pozostała kwota 8.298,28 zł
- faktury VAT: na kwotę 39.795,41 zł, z terminem płatności z dnia 28.07.2011 r., niezapłacona przez pozwanego,
- faktury VAT: na kwotę 87.537,17 zł, z terminem płatności z dnia 15.07.2011 r., niezapłacona przez pozwanego,
- faktury VAT: na kwotę 176.463,28 zł, z terminem płatności z dnia 02.08.2011 r., niezapłacona przez pozwanego,

Łączna kwota pozostała do zapłaty na dzień sporządzenia przez powoda wezwania do zapłaty z 07 marca 2012 r. wynosiła 434.507,96 zł

Skarb Państwa - Generalna Dróg Krajowych i Autostrad otrzymawszy powyższe pismo w dniu 9 marca 2012 r., zapłacił na konto spółki (...) sp. z o.o. w dniu 20 marca 2012 r. brakująca kwotę należności głównej wynoszącą 434.507,96 zł. GDDKiA nie zapłaciła natomiast żadnych odsetek za nieterminową wypłatę należności wynikających z faktur / odpis pisma k. 44-45, odpis potwierdzenia nadania pisma k.44, odpis potwierdzenia odbioru pisma k.46, odpis potwierdzenia operacji bankowej k. 471, okoliczność bezsporna/.

Pismem z dnia 9 listopada 2012 r. (...) sp. z o.o. w P. wezwała Skarb Państwa - Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad do zapłaty kwoty 41.779,89 zł z tytułu odsetek naliczonych na skutek nieterminowej realizacji płatności wymienionych powyżej faktur VAT. W piśmie przedstawiono sposób wyliczenia odsetek i określono termin 10 dni liczony od dnia doręczenia wezwania na dokonanie zapłaty. Skarb Państwa - Generalna Dróg Krajowych i Autostrad

otrzymał pismo w dniu 14 listopada 2012 r. /odpis pisma k. 48-49, odpis potwierdzenia nadania pisma k.48, odpis potwierdzenia odbioru pisma k.50/.

Oceny materiału dowodowego Sąd Rejonowy dokonał w oparciu o reguły wskazane w art. 230 k.p.c., art. 233 § 1 i 2 k.p.c., art. 244 k.p.c. i art. 245 § 1 k.p.c. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o częściowo niesporne twierdzenia stron, stosownie do treści art. 229 i 230 k.p.c., zgromadzone w aktach sprawy dokumenty i wydruki, których prawdziwość nie była przez strony kwestionowana oraz w oparciu o o zeznania świadków E. B., D. Z., P. G. oraz K. M. na okoliczność zadeklarowania przez stronę pozwaną terminu wypłaty należnego wynagrodzenia z tytułu zawartej umowy z głównym podwykonawcą – (...) oraz przebiegu procedury weryfikacyjnej dokumentację składaną przez podwykonawcę. Sąd uznał zeznania świadków za wiarygodne, gdyż korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. W sposób najbardziej szczegółowy procedurę weryfikacji wniosków o płatności opisała świadek K. M..

Pozwany zobowiązany do przedstawienia pełnej dokumentacji obrazującej sposób procedowania nad wystąpieniami pozwanej o dokonanie płatności, w tym złożenia wszystkich wystąpień GDDKiA do Inżyniera Kontraktu dotyczących czterech wniosków o płatność złożonych przez (...) Sp. z o.o. (wniosek 2, 3, 4 i 5), odpowiedzi inżyniera kontraktu o ponowną weryfikację zweryfikowanych już wniosków o płatność, z której miała wynikać przyczyna zwłoki w wypłacie należności wskazanych w fakturach - nadesłał jedynie wybiórczą dokumentację (k. 446, k. 448 - 455). Pełna dokumentacja obrazująca sposób procedowania przez pozwanego i Inżyniera Kontraktu nad zgłoszonym wnioskiem dotyczyła jedynie pierwszego wniosku o płatność zgłoszonego przez (...) sp. z o.o. Świadczenie strony pozwanej zeznający na okoliczność przyczyny częściowej wypłaty w oparciu o zweryfikowane już faktury składali wymijające zeznania, w których wskazywali na ogrom nałożonej na nich pracy bądź też powoływali się na niepamięć.

Sąd zważył, co następuje:

Co do zasady powództwo zasługiwało na uwzględnienie, jednakże z uwagi na odmienne – niż to proponowała strona powodowa – określenie przez Sąd terminu, w jakim pozwany wpadł w opóźnienie w realizacji świadczenia, należność ostatecznie zasądzona od pozwanego była w niższej wysokości niż dochodzona w pozwie.

W toku niniejszego postępowania bezsporne było to, że powód był zatwierdzonym przez pozwanego podwykonawcą robót budowlanych oraz że pozwany jako inwestor zapłacił ostatecznie powodowi wynagrodzenie za wykonane i odebrane roboty budowlane. Istotą sporu jak już zostało to wskazane w treści pisemnego uzasadnienia do wyroku Sądu Rejonowego z dnia 25 kwietnia 2013 r. było kwestia ustalenia czy pozwany zobowiązany był dokonać zapłaty wynagrodzenia za wykonane przez podwykonawcę roboty budowlane w terminach wynikających z przedłożonych przez (...) Sp. z o.o. faktur, a tym samym czy był zobowiązany do zapłaty odsetek za opóźnienie od nieterminowo zapłaconego wynagrodzenia zgodnie z żądaniem pozwu.

Zakres przedmiotowy odpowiedzialności inwestora statuowany jest w art. 647 § 5 k.c. i ograniczony do wynagrodzenia należnego podwykonawcy od wykonawcy, czego żadna ze stron nie kwestionowała. Sporna natomiast była kwestia, czy inwestor odpowiada także za nieterminowe dokonanie zapłaty, zatem czy powinien świadczyć również odsetki za opóźnienie powstałe po stronie wykonawcy (art. 476 k.c.).

Wobec faktu, iż Sąd Okręgowy w pisemnych motywach do wyroku z dnia 2 kwietnia 2014 roku w sprawie o sygn. akt V Ca 2494/13, którym uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla Warszawy – Woli w Warszawie do ponownego rozpoznania - stanął na stanowisku, że odpowiedzialność solidarna inwestora z wykonawcą dotyczy zarówno długu głównego, jak i odsetek – kwestia ta została rozstrzygnięta. Zobowiązał jednocześnie Sąd Rejonowy ponownie rozpoznający sprawę do ustalenia chwili od której owe odsetki winny być naliczane.

W kwestii ustalenia chwili od której odsetki od długu głównego się należą, Sąd Rejonowy podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego wyrażone w wyroku z dnia 11 września 2013 r. (VI ACa 189/13), iż gwarancyjny charakter obowiązku ciężącego na inwestorze i brak jego wpływu na terminowe spełnienie świadczenia przez wykonawcę, przemawiają za przyjęciem, że zobowiązanie inwestora do zapłaty wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane

przez podwykonawcę ma charakter bezterminowy. Zatem, **zgodnie z art. 455 k.c., świadczenie to winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania.** W ocenie Sądu pozwany w toku procesu oraz w apelacji trafnie podnosił, że przy ocenie „niezwłoczności” w rozumieniu ww. przepisu w kontekście tej sprawy należy uwzględnić specyfikę umów, z których wynikało zobowiązanie oraz stosunków rodzących obowiązki pozwanego względem powoda. W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się bowiem, że "niezwłoczność" ta nie jest równoznaczna z „natychmiastowością”, a powinna być rozumiana jako konieczność wykonania zobowiązania w realnym terminie, stosownie do wymagań dobrej wiary i zwyczajów uczciwego obrotu. Przy czym dłużnik winien mieć czas na zabezpieczenie prawidłowego wykonania zobowiązania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2011r. wydany w sprawie III CSK 282/10, LEX nr 898707).

W okolicznościach sprawy niniejszej zdaniem Sądu znaczy to, że przy ocenie terminowości wykonania zobowiązania przez pozwanego należało uwzględnić z jednej strony specyfikę jego obowiązków, jako inwestora realizującego zamówienie publiczne, a zatem zobowiązanego do wydatkowania środków publicznych jedynie w granicach tego zamówienia, z drugiej zaś – pozycję inwestora, który nie był stroną umowy z podwykonawcą i nie miał bezpośredniej kontroli nad jej realizacją. Stąd w ocenie Sądu pozwany zasadnie, po wezwaniu go do zapłaty na podstawie art. 647¹ § 5 k.c., wezwał podwykonawcę do przedstawienia dokumentów wskazanych w treści pisma z dnia 16 czerwca 2011 r. /k.35-36/ potwierdzających m.in. to, że kwota wskazana w wezwaniu odpowiada przysługującemu mu z tytułu wykonanych robót budowlanych, a nie uiszczonemu przez wykonawcę, wynagrodzeniu. Strona powodowa zarzucała, że powód był na bieżąco informowany o opóźnieniach w realizacji zobowiązań (...) względem (...) Sp. z o.o., w wyniku których skierowane zostały do pozwanego jako inwestora wezwania ze strony powoda do spełnienia świadczenia oraz pozwany był świadomy wstrzymania realizacji świadczeń na rzecz podwykonawców. W uzasadnieniu swojego stanowiska powód podnosił także, iż procedura weryfikacyjna oraz warunki od spełnienia których zależała zgoda pozwanego na zapłatę wynagrodzenia za wykonane prace, były nakierowane jedynie na wydłużenie okresu zapłaty, wykorzystującego swoją dominującą pozycję. Biorąc pod uwagę powyższe Sąd nie mógł zgodzić się ze stanowiskiem strony powodowej w tej kwestii, gdyż dokumenty na jakie wskazywał powód mogły stanowić podstawę zapłaty świadczenia z umowy łączącej podwykonawcę z wykonawcą a nie Inwestorem. Pozwany jako Inwestor nie był przecież zobowiązany do realizacji tej umowy, a jedynie do zapłaty wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Dopiero więc uzyskanie potwierdzenia wykonania tych robót oraz ustalenie, że podwykonawca nie uzyskał wynagrodzenia od wykonawcy, aktualizowało obowiązek zapłaty po jego stronie. Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzić należało, iż procedura weryfikacyjna, od przeprowadzenia której uzależniona była aktualizacja po stronie powoda obowiązku zapłaty, została wprowadzona zasadnie. Inną kwestią natomiast jest określenie terminu w jakim powinna być ona przeprowadzona bez zbędnej zwłoki.

Z analizy materiału dowodowego sprawy nie wynika jednoznacznie czy pozwany rzeczywiście dokonywał weryfikacji złożonych dokumentów zgodnie ze wskazaną przez siebie procedurą. Mimo wezwania Sądu z dnia 19.03.2015 r. /k.446/ nie przedłożył kompletu dokumentów, z których wynikałoby dochowanie przez niego wszystkich czynności warunkujących przeprowadzenie weryfikacji w sposób zgodny z treścią pisma z dnia 16.06.2015 r. Wobec powyższego Sąd był zmuszony poczynić stosowne ustalenia na podstawie dowodów przedłożonych w toku postępowania. Z przedstawionych dokumentów jednoznacznie wynikało, iż pierwszym w pełni kompletnym wnioskiem złożonym zgodnie z wymogami wskazanymi w piśmie z dnia 16 czerwca 2011 r. był wniosek dotyczący faktury nr (...) z dnia 25.05.2011 r. na kwotę 191.401,02 zł. (k.96). Biorąc pod uwagę fakt, iż strona pozwana wypłaciła na rzecz powoda częściową należność wynikającą z ww. faktury w kwocie 68.897,10 zł już w dniu 05.09.2011 r. a więc w terminie 60 dni od złożenia kompletnego wniosku, taki właśnie czas weryfikacji wniosków należało uznać za zasadny. Zgodzić się przy tym należało z twierdzeniami strony powodowej, iż pozwany nie zdołał wykazać jakie były zasadne przyczyny odroczenia płatności pozostałej części zobowiązania aż do dnia 20.03.2012 r. w kwocie 122.413,92 zł. Nie można pomijać faktu, że GDDKiA nie podjęła żadnej próby wyjaśnienia takiego stanu rzeczy, zatem zasadnym było uznanie iż brak było podstaw do wstrzymania wypłaty pozostałej części roszczenia i wypłaty jej w innym terminie niż w dniu 05.09.2011 r., kiedy to część należności objętej fakturą została uregulowana. Zatem, w ocenie Sądu w kwestii roszczenia odsetkowego dotyczącego faktury nr (...), zasadnym byłoby naliczenie odsetek ustawowych od kwoty 122.413,92 od dnia 05.09.2011 r. do dnia 19.03.2012 r. (dzień poprzedzający wpłatę) tj. w kwocie 8.589,10 zł.

W zakresie faktury nr (...) z dnia 10.06.2011 r. na kwotę 33.743,57 zł, z przedstawionych dokumentów wynikało wynika, iż kompletna dokumentacja została uzupełniona przez powoda dopiero w dniu 25.08.2011 r. /k.168/, natomiast częściowa zapłata na kwotę 125.445,29 zł została uregulowana przez pozwanego już w dniu 05.10.2011 r. a więc już po upływie 42 dni od dnia złożenia wniosku o płatność. Podobnie jak w kwestii faktury nr (...) pozwany w żaden sposób nie odniósł się do zarzutu powoda i nie wyjaśnił z czego wynikało odroczenie pozostałej części płatności do dnia 20.03.2012 r. w kwocie 8.298,28 zł. Uznać zatem należało, iż w przypadku ww. wierzytelności procedura weryfikacyjna zakończyła się już po 42 dniach, a zapłata mogła nastąpić w dniu 05.10.2011 r. Powyższe uzasadnia naliczenia roszczenia odsetkowego od kwoty 8.289,28 zł od dnia 05.10.2011 r. (dzień dokonania częściowej płatności z tej faktury) do dnia 19.03.2012 r. (dzień poprzedzający wpłatę całości) tj. w kwocie 493,58 zł.

W kwestii pozostałych trzech faktur o nr (...), z przedłożonego przez strony materiału dowodowego sprawy wynika, iż kompletne wnioski (dokumenty) zostały wniesione odpowiednio w dniach 25.08.2011 r., 25.08.2011 r. oraz 23.09.2011 r. Określając zatem zasadny proces ich weryfikacji Sąd wziął pod uwagę okres weryfikacji w przypadku pierwszego wniosku, który wyniósł 60 dni, mimo iż w przypadku faktury nr (...) wynosił on tylko 42 dni. Biorąc pod uwagę specyfikę dochodzonego pozwem roszczenia, deklarowanie przez pozwanego w trakcie spotkania z podwykonawcami 60 – dniowego terminu na dokonanie płatności oraz ustanowioną przez pozwanego procedurę weryfikacji wniosków uznać należało, iż winien być to także uzasadniony czas w trakcie którego pozwany mógł „niezwłocznie” przeprowadzić niezbędne czynności zmierzające do uregulowania pozostałych roszczeń. W związku z faktem, iż w ocenie Sądu termin 60 -dniowy pozwalał zabezpieczyć w sposób dostateczny interes pozwanego, a jego przekroczenie nie znajdowało uzasadnienia w okolicznościach niniejszej sprawy, po jego upływie pozwany znajdował się w zwłoce względem strony powodowej. Reasumując wskazać należy, iż termin powyższy w przypadku:

- faktury nr (...) upływał z dniem 24.10.2011 r. to roszczenie odsetkowe winno być liczone od dnia 25.10.2011 r. do dnia 19.03.2012 r., kwota odsetek wyniosła 4.583,11 zł.

- faktury nr (...) upływał z dniem 24.11.2011 r., to roszczenie odsetkowe winno być liczone od dnia 25.11.2011 r. do dnia 19.03.2012 r., kwota odsetek wyniosła 2.083,54 zł.

- faktury nr (...) upływał z dniem 22.11.2011 r. to roszczenie odsetkowe winno być liczone od dnia 23.11.2011 r. do dnia 19.03.2012 r., kwota odsetek wyniosła 7.416,29 zł.

Na kwotę roszczenia odsetkowego, którego domagał się powód składały się wyliczone powyżej kwoty, co stanowi łącznie kwotę 23.165,62 zł. W konsekwencji kwotę powyższą należało na podstawie art. 455 kc w zw. z art. 647¹ par. 5 kc zasądzić od Skarbu Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., oddalając powództwo w pozostałej części. (pkt I i II wyroku).

O odsetkach od kwoty roszczenia Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. zgodnie, z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Paragraf 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne. Wobec powyższego nic nie stało na przeszkodzie aby o roszczeniu odsetkowym orzec zgodnie z żądaniem pozwu tj. od dnia wniesienia powództwa w dniu 17 grudnia 2012 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c., dokonując ich proporcjonalnego rozdzielenia, ustalając iż powód ponosi je w 45 %, natomiast pozwany 55 %, co do których szczegółowego wyliczenia dokona referendarz sądowny po uprawomocnieniu się orzeczenia.

Zarządzenie: proszę doręczyć odpis wyroku wraz z uzasadnieniem pozwanemu Skarbowi Państwa – GDDKiA w W.